

Υπόθεση N. κατά Σουηδίας (20.7.2010)¹

Δικαστές: Josep Casadevall, Πρόεδρος, Elisabet Fura, Corneliu Bîrsan, Alvin Gyulumyan, Egbert Myjer, Ineta Ziemele, Ann Power, δικαστές.

Δικηγόροι: Irina Tkatsenko, δικηγόρος Στοκχόλμης για την προσφεύγουσα και Inger Kalmerborn του Υπουργείου Εξωτερικών της Σουηδίας για την κυβέρνηση.

Αιτούσα άσυλο από το Αφγανιστάν – Επαγγελματική απασχόληση στο Αφγανιστάν ως δασκάλα γυναικών – Κίνδυνος δίωξης των Αφγανών γυναικών λόγω παραβίασης των κοινωνικών ηθών (διαζύγιο και μοιχεία): ο χωρισμός και / ή η έκδοση διαζυγίου στη χώρα ασύλου μπορεί να εκληφθεί ως υιοθέτηση του δυτικού τρόπου ζωής και, επομένως, μπορεί να θεμελιώνει «επί τόπου» αίτημα ασύλου που στηρίζεται στη δίωξη που οφείλεται στη θρησκεία και / ή στις πολιτικές πεποιθήσεις – Απόλυτη η απαγόρευση της απέλασης κατά τη διάταξη του άρθρου 3 της Σύμβασης – Εφαρμογή του ευεργετήματος της αμφιβολίας κατά την αξιολόγηση της αξιοπιστίας των ισχυρισμών και των αποδεικτικών εγγράφων που επικαλούνται οι αιτούντες άσυλο – Κατευθυντήριες Οδηγίες της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για την Αξιολόγηση των Αναγκών Προστασίας των Αιτούντων Άσυλο από το Αφγανιστάν (2009) – Οι απαιτήσεις της απόδειξης της πραγματικής και ειλικρινούς βούλησης για τη λύση του γάμου μοιάζουν με την απόδειξη των ισχυρισμών των μουσουλμάνων αιτούντων άσυλο, που ασπαζόμενοι το χριστιανισμό της χώρα υποδοχής, υποστηρίζουν ότι οι αρχές στην ισλαμική χώρα καταγωγής τους γνωρίζουν για την αλλαγή της θρησκείας τους και, επομένως, ότι κινδυνεύουν να υποστούν σοβαρές και απειλητικές για τη ζωή τους συνέπειες στην περίπτωση της επιστροφής τους σε αυτήν – Ισχύς μέτρων προσωρινής δικαστικής προστασίας έως την εκπνοή της προθεσμίας για την κατάθεση αίτησης, από οιονδήποτε εκ των διαδίκων, για την παραπομπή της υπόθεσης προς επανεξέταση ενώπιον του Τμήματος Μείζονος Συνθέσεως του Δικαστηρίου

Εφαρμοστέο δίκαιο:

Άρθρα 3 και 41 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών όπως τροποποιήθηκε με τα Πρωτόκολλα Νο. 11 και Νο. 14, που τροποποιεί το Σύστημα Ελέγχου της Σύμβασης

N.Δ. 53/1974 (ΦΕΚ 256, τ. Α') όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 2400/1996 (ΦΕΚ 96, τ. Α') και το Ν. 3344/2005 (ΦΕΚ 133, τ. Α')

Πραγματικά περιστατικά: Η προσφεύγουσα, κυρία N., πολίτης Αφγανιστάν γεννήθηκε το 1970 και ζει στην Fagersta. Έφθασε στη Σουηδία με το σύζυγό της, κύριο X., στις 13.8.2004 και στις 16.8.2004 κατέθεσαν αίτηση ασύλου ενώπιον της Επιτροπής Μετανάστευσης. Για τον καθορισμό του καθεστώτος του πρόσφυγα, οι σουηδικές αρχές διεξήγαγαν συνέντευξη με την προσφεύγουσα στις 4.10.2003 και στις 8.3.2005. Η κυρία N. δεν έφερε έγγραφα ταυτότητας και αδυνατούσε να αποδείξει την ταυτότητά της. Δήλωσε ότι γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Καμπούλ, όπου κατοικούν οι γονείς της, ένας από τους δύο αδελφούς της, μια θεία και ένας θείος της. Ο άλλος αδερφός της έχει εγκαταλείψει το Αφγανιστάν εδώ και πολύ καιρό. Επίσης, ένας θείος της διαμένει στην αφγανική πόλη Mazar-i-Sharif. Η προσφεύγουσα ολοκλήρωσε τη 12ετή δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Καμπούλ και στη συνέχεια φοίτησε στο Πανεπιστήμιο.

Η προσφεύγουσα και ο σύζυγός της ισχυρίστηκαν ότι μετά το 1996 υφίσταντο δίωξεις στο Αφγανιστάν λόγω της ενεργής πολιτικής δράσης του δεύτερου που ήταν μέλος του κομμουνιστικού κόμματος και είχε συλληφθεί δύο φορές. Για να αποφύγουν τους φονταμενταλιστές ισλαμιστές που επιδίωκαν τη δολοφονία του κυρίου X., μετακόμισαν στην Καμπούλ όπου διαπίστωσαν ότι ο κίνδυνος δίωξης δεν είχε εξαλειφθεί. Η προσφεύγουσα ισχυρίστηκε ότι είχε εκφράσει την πολιτική στάση της, εργαζόμενη ως δασκάλα για γυναίκες, στάση που δεν ήταν αποδεκτή από την άρχουσα τάξη στην Καμπούλ. Εξαιτίας των προαναφερόμενων προβλημάτων η κυρία N. και ο σύζυγός της, κύριος X., εγκατέλειψαν τη χώρα τους. Πριν διαφύγουν στο εξωτερικό διέμειναν στην αφγανική πόλη Mazar-i-Sharif με το θείο της, που χρηματοδότησε το ταξίδι τους στη Σουηδία καταβάλλοντας σε δουλέμπορο το ποσό των 24.000 δολαρίων ΗΠΑ. Τέλος, ο κύριος X. επικαλέστηκε προβλήματα ψυχικής υγείας, που εκδηλώνονται με άγχος, αϋπνία και επιθετική συμπεριφορά.

Στις 29.3.2005, η Επιτροπή Μετανάστευσης απέρριψε την αίτηση ασύλου της προσφεύγουσας και του συζύγου της. Επισήμανε ότι η κατάσταση ασφάλειας στο Αφγανιστάν διαφέρει από περιοχή σε περιο-

¹ Πρόσφυγή Νο. 23505/09. Δημοσιευμένη σε [Επετηρίδα Δικαίου Προσφύγων και Αλλοδαπών 2010](#), εκδόσεις Αντ. Ν.Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή.

χή και έκρινε ότι ήταν καλύτερη στην Καμπούλ σε σύγκριση με άλλες περιοχές της χώρας. Περαιτέρω, απέρριψε ως αόριστους και ασαφείς τους ισχυρισμούς του συζύγου της κυρίας Ν., εκτιμώντας ότι δεν αφορούσαν σε συγκεκριμένη πολιτική δράση και ότι δεν απέδειξε ότι κατείχε εξέχουσα ή ηγετική θέση στο κομμουνιστικό κόμμα του Αφγανιστάν. Επομένως, η Επιτροπή αμφισβήτησε το φόβο δίωξης που επικαλέστηκε ως μέλος του κόμματος αυτού. Εν τέλει, έκρινε ότι ούτε ο κύριος Χ. ούτε η προσφεύγουσα απέδειξαν ότι διατρέχουν κίνδυνο δίωξης στο Αφγανιστάν στην περίπτωση της επιστροφής στη χώρα καταγωγής τους. Συνεκτιμώντας τα προβλήματα ψυχικής υγείας του κυρίου Χ, η Επιτροπή απεφάνθη ότι δεν συνέτρεχε περίπτωση χορήγησης άδειας διαμονής στους προσφεύγοντες.

Η προσφεύγουσα και ο σύζυγός της άσκησαν προσφυγή κατά της προαναφερόμενης απόφασης ενώπιον της τότε Επιτροπής Προσφυγών, η οποία διαβίβασε στη συνέχεια την υπόθεση στο Δικαστήριο Μετανάστευσης. Η κυρία Ν. επανέλαβε τους ισχυρισμούς της και πρόσθεσε ότι οι απειλές σε βάρος της και σε βάρος του συζύγου της, κυρίου Χ, οφείλονταν στην προηγούμενη πολιτική του δράση και στις δραστηριότητές της στον τομέα της εκπαίδευσης των γυναικών. Επίσης, επισήμανε ότι οι αρχές της χώρας της αδυνατούσαν να τους προστατεύσουν, ακόμη και στην Καμπούλ. Περαιτέρω, η προσφεύγουσα ισχυρίστηκε ότι τον Ιούνιο του 2005 χώρισε με τον κύριο Χ, ότι έκτοτε ζούσε μόνη και ότι προτίθετο να επιδιώξει την έκδοση διαζυγίου παρόλες της αντιρρήσεις του πρώην συζύγου της. Εξαιτίας αυτής της απόφασής της κάποιοι φίλοι του πρώην συζύγου της την επέκριναν χαρακτηρίζοντάς την «ανήθικη» ενώ άλλοι συμπατριώτες της είχαν διαδώσει αναληθείς φήμες για το πρόσωπό της. Όντας διαζευγμένη παραβίασε τις αφγανικές παραδόσεις, διατρέχοντας σοβαρό κίνδυνο δίωξης στην περίπτωση της επιστροφής της στο Αφγανιστάν. Σχετικά, υπογράμμισε ότι δεν είναι δυνατό να επιδιώξει την έκδοση διαζυγίου στο Αφγανιστάν και ότι, καταθέτοντας αίτηση για την έκδοση διαζυγίου στη Σουηδία έχει προσβάλει τόσο την οικογένειά της όσο και την οικογένεια του κυρίου Χ. Εξαιτίας αυτής της στάσης της η οικογένειά της την έχει αποκηρύξει και κινδυνεύει να υποστεί αντίποινα από την οικογένεια του πρώην συζύγου της. Είναι αδύνατο να βρει εργασία και αφού δεν έχει αποκτήσει παιδιά με τον κύριο Χ. θα εξοστρακιστεί από την κοινωνία. Επίσης, επέστησε την προσοχή του Δικαστηρίου Μετανάστευσης στη νομοθεσία του Αφγανιστάν που προβλέπει ότι η μοιχεία τιμωρείται με λιθοβολισμό. Τέλος, δήλωσε ότι υποφέρει από ψυχολογικά προβλήματα και όχι έχει ανάγκη θεραπείας στη Σουηδία.

Η Επιτροπή Μετανάστευσης αμφισβήτησε την προσφυγή και, *μεταξύ άλλων*, ισχυρίστηκε ότι ο Χ. είχε δηλώσει ότι, ο πατέρας του κατείχε υψηλότερη θέση από αυτόν στο κόμμα, αλλά ότι δεν είχε δεχθεί απειλές. Όσον αφορά στα προβλήματα ψυχικής υγείας του κυρίου Χ., έκρινε ότι δεν είναι ανέφικτη για την προσφεύγουσα η έκδοση διαζυγίου. Περαιτέρω, διαφαίνεται ότι ο κύριος Χ. δεν διαφωνεί με την έκδοση του διαζυγίου. Τέλος, χωρίς να αμφισβητήσει τη δυσαρέσκεια της οικογένειας της κυρίας Ν. για τη απόφασή της να διαζευχθεί, η Επιτροπή εκτίμησε ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι είχε αποκηρυχθεί από αυτήν.

Στις 19.3.2007, μετά την επ' ακροατηρίω συζήτηση της υπόθεσης, το Δικαστήριο Μετανάστευσης απέρριψε την προσφυγή. Κατ' αρχήν έκρινε ότι ο κύριος Χ. δεν απέδειξε ότι κινδύνευε από τις αντιστασιακές ομάδες του Αφγανιστάν λόγω της προηγούμενης πολιτικής του δράσης. Στη συνέχεια επισήμανε ότι έχει παρέλθει ικανός χρόνος από τότε που η προσφεύγουσα δίδασκε τις γυναίκες στην πατρίδα της. Περαιτέρω, υπογράμμισε ότι η προηγούμενη απαγόρευση της εκπαίδευσης των γυναικών, που είχε επιβάλει το καθεστώς των Ταλιμπάν, είχε αντικατασταθεί με θετική δράση για τις γυναίκες και ότι το Σύνταγμα του Αφγανιστάν ορίζει ότι αποτελεί υποχρέωση του κράτους η ενεργή στήριξη της εκπαίδευσης των γυναικών. Ενόψει των ανωτέρω, το Δικαστήριο απεφάνθη ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι διατρέχει βásiμο και δικαιολογημένο φόβο δίωξης λόγω της προηγούμενης εργασίας της ως δασκάλας γυναικών. Αναφορικά με την προσωπική ζωή της προσφεύγουσας, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι, παρότι ήταν σε διάσταση με το σύζυγό της, δεν είχε επισήμως διαζευχθεί τον κύριο Χ. Κατά την κρίση του Δικαστηρίου, ουδόλως προκύπτει ότι η προσφεύγουσα διατρέχει συγκεκριμένο και εξατομικευμένο φόβο δίωξης επειδή έχει παραβιάσει τις αφγανικές παραδόσεις. Περαιτέρω, επισήμανε ότι η κυρία Ν. είχε δηλώσει ότι δεν διατηρούσε εξωσυζυγική σχέση και, επομένως, δεν διατρέχει τον κίνδυνο να καταδικαστεί σε θάνατο για μοιχεία. Σχετικά, θεώρησε ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι οι αφγανικές αρχές έλαβαν γνώση των φημών που διαδίδονταν για το πρόσωπό της. Αξιολογώντας τον ισχυρισμό της σχετικά με την έλλειψη κοινωνικού δικτύου στο Αφγανιστάν, το Δικαστήριο έκρινε ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε ότι την αποκήρυξε η οικογένειά της στο Αφγανιστάν και, ως εκ τούτου, ότι δεν διαθέτει υποστηρικτικό κοινωνικό περιβάλλον στη

χώρα της. Τέλος, συνεκτιμώντας το υψηλό μορφωτικό επίπεδο της προσφεύγουσας, κατέληξε ότι παρέλειψε να αποδείξει ότι αντιμετωπίζει πραγματικό κίνδυνο δίωξης ή απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας. Ενόψει των ανωτέρω, το Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή, κρίνοντας ανεπαρκείς τους ισχυρισμούς της κυρίας N. για τη χορήγηση άδειας διαμονής στη Σουηδία για εξαιρετικούς λόγους.

Κατά την άποψη της μειοψηφίας του Δικαστηρίου έπρεπε να χορηγηθεί στην προσφεύγουσα άδεια διαμονής στη Σουηδία επειδή, όντας άτεκνη και διαζευγμένη, είχε αποδείξει ότι κινδυνεύει να υποστεί εξευτελιστική μεταχείριση στην περίπτωση επιστροφής στη χώρα καταγωγής της.

Η κυρία N. προσέφυγε κατά της προαναφερόμενης απόφασης ενώπιον του Εφετείου, το οποίο στις 4.9.2004 απέρριψε το αίτημά της για εξέταση της έφεσης. Η σχετική απόφαση του Εφετείου ήταν οριστική και, επομένως, κατέστη εκτελεστή η διαταγή για την απέλασή της από τη Σουηδία.

Η Επιτροπή Μετανάστευσης απέρριψε τις από 27.10.2007 και 28.1.2008 αιτήσεις που κατέθεσε η προσφεύγουσα, επικαλούμενη νέες συνθήκες, για τη χορήγηση άδειας διαμονής δυνάμει της μεταναστευτικής νομοθεσίας.

Το Φεβρουάριο του 2008 η προσφεύγουσα κατέθεσε αίτηση για την έκδοση διαζυγίου από τον κύριο X. ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου της πόλης Västmanland. Στις 17.7.2008, ο κύριος X. ενημέρωσε το Δικαστήριο ότι διαφωνούσε με την έκδοση απόφασης διαζυγίου. Η κυρία N. ισχυρίστηκε ότι από το 2005 ζούσε σε διάσταση από τον πρώην σύζυγό της και ότι έκτοτε είχαν συναντηθεί μόλις μια φορά. Επιπλέον, προτίθετο να επικαλεστεί το διαζύγιο ως λόγο για τη μη εκτέλεση της διαταγής απέλασης.

Με την από 19.11.2008 απόφασή του το Δικαστήριο απέρριψε την αίτηση διαζυγίου με το σκεπτικό ότι ήταν αναρμόδιο να αποφανθεί επ' αυτής και να κηρύξει λυμένο το γάμο αφού η προσφεύγουσα δεν είχε δικαίωμα να διαμένει στη Σουηδία.

Εν τω μεταξύ, στις 17.10.2008, η κυρία N. αιτήθηκε από την Επιτροπή Μετανάστευσης να επανεξετάσει την υπόθεσή της και να ανακαλέσει την απόφαση απέλασης. Σχετικά, επικαλέστηκε την επιδείνωση της κατάστασης ασφάλειας στην Καμπούλ μετά την έκδοση της απόφασης της Επιτροπής Μετανάστευσης επί του αιτήματός της για άσυλο. Για να αποδείξει το βάσιμο και δικαιολογημένο φόβο δίωξης στην περίπτωση της επιστροφής της στο Αφγανιστάν αναφέρθηκε στη σχέση που είχε συνάψει με Σουηδό πολίτη. Επομένως, είχε διαπράξει μοιχεία και στο Αφγανιστάν κινδύνευε να καταδικαστεί σε θάνατο. Από το καλοκαίρι του 2004 δεν είχε καμιά επικοινωνία με την οικογένειά της.

Περαιτέρω, κατέθεσε την από 2.10.2008 επιστολή του Περιφερειακού Γραφείου της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για τις Χώρες της Βαλτικής και τις Σκανδιναβικές Χώρες, η οποία, *μεταξύ άλλων*, ανέφερε:

« Οι θέσεις της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για τις ανάγκες προστασίας των γυναικών από το Αφγανιστάν αποτυπώνονται στις *Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για την Αξιολόγηση των Αναγκών Διεθνούς Προστασίας των Αιτούντων Άσυλο από το Αφγανιστάν* Στο πλαίσιο του Αφγανιστάν, κατά την αξιολόγηση των αιτημάτων ασύλου των Αφγανών γυναικών, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες εφιστά την προσοχή στην ιδιαίτερα ευάλωτη κατάσταση που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες, συμπεριλαμβανομένης της πίεσης που τους ασκούν η οικογένεια και ο κοινωνικός περίγυρος για να συμμορφώνονται με τους ειδικότερους κώδικες συμπεριφοράς. Σχετικά, ο χωρισμός και / ή η έκδοση διαζυγίου στη χώρα ασύλου μπορεί να θεωρηθεί υιοθέτηση του δυτικού τρόπου ζωής και πραγματική παραβίαση των κοινωνικών ηθών. Επομένως, συνεπάγεται αυξημένο κίνδυνο δίωξης που οφείλεται στη θρησκεία και / ή στις πολιτικές πεποιθήσεις, κατά την έννοια του άρθρου 1 Α (2) της Σύμβασης του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων και θεμελιώνει «επί τόπου» (sur place) αίτημα ασύλου ... Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες επισημαίνει ότι η σχετική κοινωνική, πολιτισμική και οικονομική ελευθερία των Αφγανών γυναικών εξαρτάται αποκλειστικά από την ανδρική προστασία (συζύγου, πατέρα, αδερφού ή άρρενα μέλους της ευρύτερης οικογένειας) και ότι η έλλειψη παρόμοιου υποστηρικτικού περιβάλλοντος μπορεί να υπονομεύσει σοβαρά την προσωπική, οικονομική και συναισθηματική ασφάλεια της ενδιαφερόμενης».

Στις 24.10.2008, η Επιτροπή Μετανάστευσης αρνήθηκε να επανεξετάσει το αίτημα της προσφεύγουσας καθώς, κατά την κρίση της, παρέλειψε να επικαλεστεί σημαντικές νέες συνθήκες που να δικαιολογούν την εκ νέου αξιολόγηση του αιτήματός της. Εκτίμησε ότι η κυρία N. ανέπτυξε και διευκρίνισε λόγους

δίωξης που είχε ήδη προβάλει ενώπιόν της και ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων. Περαιτέρω, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι δεν συντρέχαν λόγοι που να απαγορεύουν την εκτέλεση της απόφασης απέλασης.

Η κυρία Ν. προσέφυγε κατά της προαναφερόμενης απόφασης ενώπιον του Δικαστηρίου Μετανάστευσης, αναφερόμενη στους λόγους που είχε επικαλεστεί ενώπιον της Επιτροπής Μετανάστευσης και εμμένοντας στη θέση ότι επρόκειτο για νέες σημαντικές συνθήκες. Με την από 4.12.2008 απόφασή του το Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή και επικύρωσε την απόφαση της Επιτροπής Μετανάστευσης.

Στις 21.1.2009, το Εφετείο απέρριψε το αίτημα της προσφεύγουσας για εξέταση της έφεσής της κατά της προαναφερόμενης απόφασης του Δικαστηρίου Μετανάστευσης και στις 17.2.2009 η υπόθεση διαβιβάστηκε στην Υπηρεσία Απελάσεων της Αστυνομίας για την εκτέλεση της διαταγής απέλασης.

Τέλος, στις 17.4.2009, η προσφεύγουσα κατέθεσε, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της μεταναστευτικής νομοθεσίας, τρίτη αίτηση για άδεια διαμονής, που απορρίφθηκε από την Επιτροπή Μετανάστευσης.

Στις 28.4.2009 κυρία Ν. άσκησε προσφυγή ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και στις 11.5.2009, ο Πρόεδρος του Τμήματος υπέδειξε στην κυβέρνηση, κατ' εφαρμογή του Άρθρου 39 του Κανονισμού του Δικαστηρίου, την αναστολή εκτέλεσης της διαταγής απέλασης της προσφεύγουσας μέχρι νεωτέρας, προς το συμφέρον των διαδίκων και της ομαλής διεξαγωγής της δίκης.

Με το από 4.11.2009 υπόμνημά της ενώπιον του Δικαστηρίου, η προσφεύγουσα υποστήριξε ότι ήδη πριν εγκαταλείψει το Αφγανιστάν, είχε συζητήσει με τη μητέρα της τα προβλήματα που αντιμετώπιζε με το σύζυγό της. Τον Οκτώβριο του 2005 είχε τηλεφωνήσει στη μητέρα της και της είχε γνωστοποιήσει ότι χώρισε. Η μητέρα της αναστατώθηκε, της απάντησε ότι ήταν λανθασμένη η απόφασή της και ότι ήταν υποχρεωμένη να επιστρέψει στο σύζυγό της. Στη συνέχεια, μίλησε με τον πατέρα της που στο άκουσμα του νέου εξεμάνη και ούρλιαζε ότι ντρόπιασε την οικογένεια. Η τηλεφωνική επικοινωνία διακόπηκε γιατί τελείωσαν οι μονάδες της τηλεφωνικής κάρτας. Την επομένη ημέρα της τηλεφώνησε ο πατέρας της και προσπάθησε να την μεταπείσει: μιλώντας της για την τιμή της οικογένειας, την κατηγορήσε ότι την ντρόπιασε και την προσέβαλε. Τέλος, της φώναξε ότι ή θα επέστρεφε στο σύζυγό της ή δεν θα είχε καμιά σχέση με την οικογένειά της. Δεν ήταν πια η κόρη του. Μετά την τηλεφωνική επικοινωνία με τον πατέρα της, η προσφεύγουσα επικοινωνήσε με τους θείους της στην Καμπούλ και στη Mazar-i-Sharif επιδιώκοντας τη στήριξή τους, αλλά αμφότεροι επανέλαβαν τα λόγια του πατέρα της. Αυτή ήταν η τελευταία επικοινωνία της με την οικογένειά της και τους συγγενείς της.

Με το προαναφερόμενο υπόμνημα η προσφεύγουσα κατέθεσε την από 31.10.2009 επιστολή που υπογράφει Σουηδός πολίτης που επιβεβαιώνει ότι διατηρούν σχέσεις. Μεταξύ άλλων αναφέρει ότι συναντήθηκαν με την κυρία Ν για πρώτη φορά το φθινόπωρο του 2007, ότι άρχισαν να διατηρούν σχέσεις το Φεβρουάριο του 2008 και ότι συμβίωναν στο διαμέρισμά του από τον Απρίλιο του 2009.

Απαντώντας στο υπόμνημα της προσφεύγουσας, η κυβέρνηση ισχυρίστηκε με τις από 15.1.2010 παρατηρήσεις της ότι τα γεγονότα που παρουσίασε ενώπιον του Δικαστηρίου ουδέποτε υποβλήθηκαν στην κρίση των Σουηδικών αρχών παρότι μπορεί να θεωρηθούν σχετικά με το αίτημά της για άσυλο. Αναφορικά με τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι συμβιώνει με Σουηδό πολίτη από τον Απρίλιο του 2009, η κυβέρνηση σημείωσε ότι δεν έχει δηλώσει τη νέα της διεύθυνση στην πόλη Fagersta, παρότι είναι μακριά από την προηγούμενη.

Ενώπιον του Δικαστηρίου η κυβέρνηση υποστήριξε ότι οι διεθνείς εκθέσεις επιβεβαιώνουν ότι οι συνθήκες διαβίωσης των γυναικών στο Αφγανιστάν είναι πολύ δύσκολες και ότι εκτίθενται ιδιαίτερα στον κίνδυνο παραβίασης των δικαιωμάτων του ανθρώπου οι γυναίκες που δεν έχουν κοινωνικό δίκτυο ή δεν απολαμβάνουν την προστασία άρρενα μέλους της οικογένειάς τους ή του ευρύτερου οικογενειακού τους περιβάλλοντος. Ωστόσο, διαφαίνεται ότι, σε σχέση με τις αγροτικές περιοχές, η κατάσταση είναι ελαφρώς καλλίτερη για τις γυναίκες που ζουν στην Καμπούλ.

Όμως, εν προκειμένω, η προσφεύγουσα δεν τεκμηρίωσε ότι διατρέχει πραγματικό και συγκεκριμένο κίνδυνο να υποστεί κατά την επιστροφή της στο Αφγανιστάν κακομεταχείριση, είτε από τις αφγανικές αρχές είτε από μη κρατικά όργανα.

Περαιτέρω, οι σουηδικές αρχές σημείωσαν ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε την ταυτότητά της, ότι οι ισχυρισμοί της ήσαν ασαφείς και ελλιπείς, αφού δεν αναφέρθηκε σε λεπτομέρειες ούτε προσκόμισε αποδεικτικά στοιχεία, και εξέφρασαν αμφιβολίες για την αξιοπιστία της.

Η κυρία Ν. αναφέρθηκε αόριστα στην υποτιθέμενη εξωσυζυγική σχέση της και στο πλαίσιο των εθνικών διαδικασιών δεν ενημέρωσε για το ζήτημα αυτό τις σουηδικές αρχές. Η μόνη πληροφορία που

παρείχε αφορά στην ιθαγένεια του συντρόφου της. Αυτή η συμπεριφορά της προσφεύγουσας αντιμετωπίστηκε με ιδιαίτερη δυσπιστία αφού προφανώς είχε ήδη συναντηθεί με το νέο σύντροφό της από το φθινόπωρο του 2007 και θα μπορούσε να είχε ενημερώσει σχετικά τις αρμόδιες για την εξέταση του αιτήματός της για άσυλο αρχές. Ούτε εξήγησε στις εθνικές αρχές γιατί παρέλειψε να τις πληροφορήσει ειδικά για το σύντροφό της και της σχέση της μαζί του, συμπεριλαμβανομένης της μετακόμισής της στην οικία του, τον Απρίλιο του 2009. Σε κάθε περίπτωση, ουδόλως προκύπτει ότι οι Αφγανικές αρχές, η οικογένειά της ή η οικογένεια του συζύγου της έλαβαν γνώση της επικαλούμενης εξωσυζυγικής της σχέσης.

Επίσης, τέσσερα χρόνια αργότερα – με το από 4.11.2009 υπόμνημά της – επικαλέστηκε ότι δεν είχε καμιά επαφή με την οικογένειά της από το φθινόπωρο του 2005 και την απόρριψή της από το οικογενειακό της περιβάλλον μετά από επανειλημμένες τηλεφωνικές επικοινωνίες. Ωστόσο, αυτή η εκδοχή των γεγονότων δεν ανταποκρίνεται στους ισχυρισμούς που προέβαλε ενώπιον της Επιτροπής Μετανάστευσης με την από 13.10.2008 αίτησή της, όπου υποστήριξε ότι δεν είχε καμιά επαφή με τους συγγενείς της από το καλοκαίρι του 2005. Περαιτέρω, από κανένα αποδεικτικό στοιχείο δεν επιβεβαιώνεται ο ισχυρισμός της περί απόρριψής της από την οικογένειά της και περί μη ύπαρξης κοινωνικού δικτύου ή ανδρικής προστασίας στη χώρα καταγωγής της. Επομένως, αβασίμως ισχυρίζεται ότι η οικογένειά της την έχει αποπέμψει, όπως ορθώς διαπίστωσε το Δικαστήριο Μετανάστευσης με την από 19.3.2007 απόφασή του.

Αξιολογώντας το από 2.10.2008 έγγραφο του Περιφερειακού Γραφείου της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για τις Χώρες της Βαλτικής και τις Σκανδιναβικές Χώρες, η σουηδική κυβέρνηση υποστήριξε ότι στερείτο αξίας ως αποδεικτικό στοιχείο αφού, προφανώς, ο συντάκτης του δεν γνωρίζει προσωπικά την προσφεύγουσα και εκφράζει γενικά τις θέσεις της οργάνωσης για τις ανάγκες προστασίας των Αφγανών γυναικών αιτουσών άσυλο.

Τέλος, κατά κυβέρνηση, η προσφεύγουσα παραμένει παντρεμένη και είναι μάλλον απίθανο να περιήλθε στη γνώση των αφγανικών αρχών η διαδικασία που κίνησε στη Σουηδία για την έκδοση διαζυγίου. Επιπλέον, δεν αποκλείεται να έχει τη δυνατότητα να επιδιώξει την έκδοση διαζυγίου στο Αφγανιστάν. Σε ορισμένες περιπτώσεις, είναι εφικτή η έκδοση διαζυγίου στο Αφγανιστάν, για παράδειγμα όταν ο σύζυγος είναι άρρωστος και/ή όταν αποτελεί κίνδυνο για τη σύζυγό του. Σχετικά, οι σουηδικές αρχές σημείωσαν ότι, στο πλαίσιο της εθνικής διαδικασίας, προέκυψε ότι ο σύζυγος της προσφεύγουσας, κύριος Χ., έπασχε από προβλήματα ψυχικής υγείας, που εκδηλώνονται με τη μορφή άγχους, αϋπνίας και επιθετικής συμπεριφοράς.

Για να αντικρούσει τις θέσεις της σουηδικής κυβέρνησης, η προσφεύγουσα ισχυρίστηκε ότι, αν επιστρέψει στο Αφγανιστάν διατρέχει πραγματικό κίνδυνο δίωξης, ή, ακόμη και τον κίνδυνο να καταδικαστεί σε θάνατο, επειδή χώρισε με το σύζυγό της και δημιούργησε εξωσυζυγική σχέση. Ισχυρίστηκε επίσης ότι στο Αφγανιστάν κινδυνεύει να υποστεί απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση από την οικογένειά της που την έχει αποκηρύξει και, ως εκ τούτου, δεν έχει κανένα κοινωνικό δίκτυο ούτε απολαμβάνει την ανδρική προστασία. Σχετικά, επικαλέστηκε την επικίνδυνη κατάσταση και τις δύσκολες ανθρωπιστικές συνθήκες που επικρατούν στη χώρα καταγωγής της για τις γυναίκες.

Η κυρία Ν. πιστεύει ότι τόσο η οικογένειά της όσο και η οικογένεια του συζύγου της στην Καμπούλ γνωρίζουν για τη διαδικασία λύσης του γάμου που κίνησε στη Σουηδία αφού το δικαστήριο επικοινωνήσε με το σύζυγό της, ο οποίος στις 17.7.2008 δήλωσε ότι δεν συναινεί στην έκδοση διαζυγίου.

Περαιτέρω, υποστήριξε ότι αδυνατεί να αποδείξει ότι την έχει αποκηρύξει η οικογένειά της που δεν επιθυμεί καμιά επικοινωνία μαζί της. Αδυνατεί να φανταστεί με ποιο μέσο θα μπορούσε ευλόγως να αποδείξει το σχετικό ισχυρισμό της.

Τέλος, η κυρία Ν. ισχυρίστηκε ότι δεν έχει τη δυνατότητα να επιτύχει την έκδοση διαζυγίου στο Αφγανιστάν γιατί είναι ανέφικτο να εμφανιστούν ενώπιον του δικαστηρίου δύο μάρτυρες υπεράσπισης. Ωστόσο, για τους προαναφερόμενους λόγους, ακόμη και αν επέστρεφε στη χώρα καταγωγής της χωρίς το σύζυγό της, όπως προτίθετο να πράξει, δεν θα εκμηδενιζόταν ο κίνδυνος να υποστεί μεταχείριση αντίθετη με το άρθρο 3 της Σύμβασης.

Νόμω βάσιμο: Ο αιτών άσυλο υποχρεούται να επικαλεστεί αποδεικτικά στοιχεία ικανά να τεκμηριώσουν ότι στην περίπτωση της εκτέλεσης του καταγγελλόμενου μέτρου, που εμπύπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3 της Σύμβασης, εκτίθεται σε πραγματικό κίνδυνο να υποστεί κακομεταχείριση ή βασανιστήρια. Εφόσον προσκομίσει παρόμοια αποδεικτικά στοιχεία, η κυβέρνηση οφείλει να τα αξιολογήσει και να αποφανθεί επί της ακρίβειάς τους.

Σκεπτικό: Επί της παραβίασης του άρθρου 3 ΕυρΣΔΑ: 51. Το Δικαστήριο επαναλαμβάνει ότι, σύμφωνα με γενικά παραδεδεγμένη αρχή του διεθνούς δικαίου, τα συμβαλλόμενα κράτη έχουν την εξουσία, με την επιφύλαξη των συμβατικών τους υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένης της Σύμβασης, να ελέγχουν την είσοδο, τη διαμονή και την απομάκρυνση των αλλοδαπών από το έδαφός τους². Ωστόσο, ευθύνονται δυνάμει του άρθρου 3 της Σύμβασης, όταν για ουσιαστικούς λόγους πιστεύεται ότι ο απειλούμενος με απέλαση αλλοδαπός αντιμετωπίζει πραγματικό κίνδυνο να υποστεί μεταχείριση αντίθεση με το άρθρο 3. Σε παρόμοιες περιπτώσεις το άρθρο 3 απαγορεύει την απομάκρυνση του ενδιαφερόμενου στην εν λόγω χώρα³.

52. Γνωρίζοντας τις σοβαρές παραβιάσεις των δικαιωμάτων του ανθρώπου που διαπράττονται στο Αφγανιστάν, όπως αποτυπώνονται σε εκθέσεις διεθνών και κυβερνητικών οργανισμών, το Δικαστήριο θεωρεί ότι, λόγω της φύσης τους, δεν συνεπάγονται καθεαυτές, την παραβίαση της Σύμβασης στην περίπτωση που η προσφεύγουσα απομακρυνθεί σε αυτήν τη χώρα. Επομένως, το Δικαστήριο οφείλει να διαπιστώσει εάν, λόγω της ιδιαίτερης προσωπικής κατάστασης της προσφεύγουσας, η επιστροφή της στο Αφγανιστάν παραβιάζει το άρθρο 3 της Σύμβασης.

53. Το Δικαστήριο αναγνωρίζει ότι, λόγω της ιδιαίτερης κατάστασης που βιώνουν οι αιτούντες άσυλο, κατά την εξέταση της υπόθεσής τους είναι συχνά αναγκαία η εφαρμογή του ευεργετήματος της αμφιβολίας προκειμένου για την αξιολόγηση της αξιοπιστίας των ισχυρισμών τους και των σχετικών αποδεικτικών εγγράφων που επικαλούνται. Ωστόσο, όταν για σοβαρούς λόγους αμφισβητείται η ακρίβεια των πληροφοριών που επικαλούνται, οι αιτούντες άσυλο οφείλουν να παράσχουν ικανοποιητικές εξηγήσεις για τις σχετικές αντιφάσεις⁴. Κατ' αρχήν, ο προσφεύγων οφείλει να επικαλεστεί αποδεικτικά στοιχεία ικανά να τεκμηριώσουν ότι στην περίπτωση εκτέλεσης του καταγγελλόμενου μέτρου εκτίθεται σε πραγματικό κίνδυνο να υποστεί μεταχείριση που παραβιάζει το άρθρο 3⁵. Εφόσον προσκομίσει παρόμοια αποδεικτικά στοιχεία η κυβέρνηση οφείλει να τα αξιολογήσει και να αποφανθεί επί της ακρίβειάς τους.

54. Προκειμένου να διαπιστώσει αν υπάρχει κίνδυνος κακομεταχείρισης, το Δικαστήριο οφείλει να εξετάσει τις προβλέψιμες συνέπειες της απομάκρυνσης της προσφεύγουσας στο Αφγανιστάν συνεκτιμώντας τη γενική κατάσταση που επικρατεί σε αυτήν τη χώρα καθώς και τις προσωπικές περιστάσεις της κυρίας N.⁶

55. Κατ' αρχήν, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι οι γυναίκες στο Αφγανιστάν διατρέχουν ιδιαίτερο κίνδυνο κακομεταχείρισης όταν δεν συμμορφώνονται με τους ρόλους που τους επιφυλάσσουν η κοινωνία, οι παραδόσεις και το νομικό σύστημα. Σε αυτό το πλαίσιο, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες παρατηρεί ότι οι Αφγανές γυναίκες που έχουν υιοθετήσει έναν τρόπο ζωής που είναι, από πολιτισμικής άποψης, λιγότερο συντηρητικός, όπως για παράδειγμα όσες επιστρέφουν από την εξορία στο Ιράν ή στην Ευρώπη, θεωρείται ότι παραβαίνουν παγιωμένους κοινωνικούς και θρησκευτικούς κανόνες, και, εξαιτίας της συμπεριφοράς τους μπορεί να υφίστανται ενδοοικογενειακή βία και άλλες μορφές τιμωρίας που κυμαίνονται από την απομόνωση και το στιγματισμό έως τα εγκλήματα τιμής, στις περιπτώσεις που κατηγορούνται ότι ντροπιάζουν την τιμή της οικογένειας, της κοινότητας ή της φυλής τους. Η πραγματική ή η εκλαμβανόμενη παραβίαση του κώδικα κοινωνικής συμπεριφοράς δεν περιλαμβάνει μόνο την κοινωνική συμπεριφορά στο πλαίσιο της οικογένειας ή της κοινότητας, αλλά και το σεξουαλικό προσανατολισμό, την επαγγελματική σταδιοδρομία καθώς και απλές διαφωνίες για την οικογενειακή ζωή.

56. Εν προκειμένω, σημειώνοντας ότι δεν είναι νόμιμη η παραμονή της στη χώρα υποδοχής από την είσοδό της σε αυτήν, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι η προσφεύγουσα βρίσκεται στη Σουηδία από τις 13 Αυγούστου 2004. Σχετικά, εκτιμά ότι, ήδη για το λόγο αυτό μπορεί να αντιμετωπιστεί ως παραβάτης του

² Σχετικά το Δικαστήριο παραπέμπει στη σκέψη 54 της απόφασής του επί της υπόθεσης *Üner κατά Ολλανδίας*.

³ Σχετικά, το Δικαστήριο παραπέμπει στη σκέψη 125 της απόφασης του Τμήματος Μείζονος Συνθέσεως επί της υπόθεσης *Saadi κατά Ιταλίας*.

⁴ Το Δικαστήριο παραπέμπει, μεταξύ άλλων, στις αποφάσεις του επί των υποθέσεων *Collins και Akasiebie κατά Σουηδίας* και *Matsiukhina και Matsiukhin κατά Σουηδίας*.

⁵ Το Δικαστήριο παραπέμπει σχετικά στη σκέψη 167 της απόφασής του επί της υπόθεσης *N. κατά Φινλανδίας* και στη σκέψη 117 της απόφασής του επί της υπόθεσης *N.A. κατά Ηνωμένου Βασιλείου*.

⁶ Σχετικά το Δικαστήριο παραπέμπει στη σκέψη 108 της απόφασής του επί της υπόθεσης *Vilvarajah και άλλοι κατά Ηνωμένου Βασιλείου*.

ρόλου που της επιφυλάσσουν η κοινωνία, οι παραδόσεις και το νομικό σύστημα του Αφγανιστάν. Ιδιαίτερης σημασίας είναι η απόπειρα της προσφεύγουσας να διαζευχθεί από το σύζυγό της στη Σουηδία – το 2008 – και η έκφραση της επιθυμίας της να λύσει το γάμο της. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι σε παρόμοιες περιπτώσεις κίνητρο της έκφρασης της βούλησης για τη λύση του γάμου μπορεί να είναι η προηγούμενη άρνηση των αρχών να χορηγήσουν άσυλο για τους αρχικώς προβληθέντες λόγους. Επομένως, αναμένεται ότι ο προσφεύγων μπορεί να αποδείξει πειστικά ότι είναι πραγματική και ειλικρινής η βούλησή του. Οι απαιτήσεις που πρέπει να πληροί ενδέχεται να μοιάζουν με τις περιπτώσεις μουσουλμάνων αιτούντων άσυλο που, ασπάζόμενοι το χριστιανισμό στη χώρα υποδοχής, υποστηρίζουν ότι οι αρχές στην ισλαμική χώρα καταγωγής τους γνωρίζουν για την αλλαγή της θρησκείας τους και, επομένως, ότι κινδυνεύουν να υποστούν σοβαρές και απειλητικές για τη ζωή τους συνέπειες στην περίπτωση επιστροφής τους σε αυτήν⁷. Στην προκειμένη περίπτωση η προσφεύγουσα χώρισε με το σύζυγό της τον Ιούνιο του 2005, περίπου ένα χρόνο μετά την άφιξή τους στη Σουηδία, και ενώ εκκρεμούσε ενώπιον της Επιτροπής Προσφυγών η προσφυγή που άσκησε κατά της απόφασης της 29.3.2005 με την οποία η Επιτροπή Μετανάστευσης απέρριψε το αίτημά της για άσυλο. Δεν αμφισβητείται ότι στη συνέχεια συναντήθηκε με το σύζυγό της μόνο μια φορά και τεκμηριώνεται ότι το 2008 αποπειράθηκε – μάταια – να χωρίσει. Υπό τις συνθήκες αυτές το Δικαστήριο κρίνει ότι προσφεύγουσα απέδειξε την πραγματική και ειλικρινή βούλησή της να πάψει να συμβιώνει με το σύζυγό της. Επομένως, η υπό κρίση υπόθεση διαφέρει, για παράδειγμα, από την SA κατά Κάτω Χωρών⁸ όπου η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε το γάμο της αλλά ισχυρίστηκε ότι ο σύζυγός της δεν ήταν ο πατέρας του παιδιού της, που γεννήθηκε μόλις ένα χρόνο μετά την άφιξή τους στις Κάτω Χώρες και την κατάθεση της αίτησης ασύλου. Στην περίπτωση αυτή, το Δικαστήριο έκρινε αβάσιμο τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας, κυρίας SA, και σημείωσε ότι δεν είχε αναλάβει οιαδήποτε σχετική πρωτοβουλία ώστε ο σύζυγος να θεωρεί ότι συντρέχει λόγος διάστασης, διαζυγίου ή προσβολής της πατρότητας του παιδιού, καταστάσεις που μπορεί να ενείχαν κίνδυνο στην περίπτωση της επιστροφής στο Αφγανιστάν.

57. Η προσφεύγουσα παραμένει παντρεμένη με τον κύριο X., ο οποίος στις 17.7.2008 ενημέρωσε το Επαρχιακό Δικαστήριο ότι δεν συμφωνούσε με τη λύση του γάμου. Έτσι, αν οι σύζυγοι απελαθούν στο Αφγανιστάν, χωριστά ή μαζί, ο κύριος X. μπορεί να αποφασίσει να συνεχίσουν να συμβιώνουν παρά την αντίθετη επιθυμία της προσφεύγουσας. Σχετικά, το Δικαστήριο επισημαίνει, εν είδει παραδείγματος, το Νόμο για την Προσωπική Κατάσταση των Σιτών που ψηφίστηκε από το Αφγανικό Κοινοβούλιο και υπογράφηκε από τον Πρόεδρο τον Απρίλιο του 2009: παρότι δεν έχει αρχίσει ακόμη να εφαρμόζεται απαιτεί, μεταξύ άλλων, από τις γυναίκες να συμμορφώνονται με τις σεξουαλικές επιθυμίες των συζύγων τους και να λαμβάνουν άδεια για να εγκαταλείψουν την οικογενειακή εστία, πλην των περιπτώσεων έκτακτης ανάγκης. Περαιτέρω, το Δικαστήριο υπογραμμίζει τα ζοφερά στοιχεία από τα οποία προκύπτει ότι, σήμερα, το 80% των Αφγανών γυναικών πλήττονται από την ενδοοικογενειακή βία⁹. Επιπλέον, σύμφωνα με τον Επίτροπο για την Προστασία των Γυναικών και την Ανάπτυξη της Ανεξάρτητης Επιτροπής Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του Αφγανιστάν οι αρχές θεωρούν τη βία κατά των γυναικών θεμιτή και δεν ασκούν διώξεις στις καταγγελλόμενες περιπτώσεις¹⁰. Στη συντριπτική πλειοψηφία τους, οι γυναίκες δεν προστρέχουν σε βοήθεια φοβούμενες τη διαφθορά ή την κακοποίηση από τις αστυνομικές αρχές ή τα αντίποινα από τους δράστες των βίαιων πράξεων. Η χαμηλή κοινωνική θέση και ο κοινωνικός στιγματισμός λειτουργούν αποτρεπτικά με αποτέλεσμα οι γυναίκες να αποφεύγουν να στρέφονται κατά των οικογενειών τους ενώπιον της δικαιοσύνης, ειδικά στις περιπτώσεις της ενδοοικογενειακής βίας. Αναγκαία και ικανή προϋπόθεση για να αναζητήσει μια γυναίκα την προστασία των αστυνομικών ή δικαστικών αρχών είναι να ξεπεράσει τη

⁷ Το Δικαστήριο παραπέμπει, κατ' αναλογία, στην από 1.6.2006 απόφασή του επί της υπόθεσης *Reza Mohammadi κατά Κάτω Χωρών* (Προσφυγή No. 5140/06) και στην από 11.3.2003 απόφασή του επί της υπόθεσης *Razaghi κατά Σουηδίας* (Προσφυγή No. 64599/01).

⁸ Απόφαση της 12.12.2006, προσφυγή No. 3049/2006.

⁹ Σχετικά το Δικαστήριο παραπέμπει στις Κατευθυντήριες Οδηγίες που εξέδωσε η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες τον Ιούλιο του 2009 για την Αξιολόγηση των Αναγκών Προστασίας των Αιτούντων Άσυλο από το Αφγανιστάν (βλέπε σε ελληνική απόδοση σε: <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4a6477ef2.html>).

¹⁰ Το Δικαστήριο παραπέμπει σχετικά στην έκθεση που δημοσίευσε στις 6.12.2009 η οργάνωση Human Rights Watch «We have the promises of the World» (βλέπε στον ιστότοπο: <http://www.hrw.org/en/reports/2009/12/03/we-have-promises-world-0>)

δημόσια κατακραυγή που στρέφεται κατά των γυναικών που εγκαταλείπουν την εστία τους χωρίς άνδρα κηδεμόνα, πόσο μάλλον για να αιτηθούν τη συνδρομή των δημόσιων αρχών.

58. Σημειώνοντας ότι, στην υπό κρίση υπόθεση δεν υπάρχουν ειδικές περιστάσεις που να υποστηρίξουν ότι, η προσφεύγουσα θα υποστεί παρόμοια μεταχείριση από τον κύριο Χ., το Δικαστήριο δεν μπορεί να αγνοήσει το γενικό κίνδυνο που αναδεικνύουν τα στατιστικά στοιχεία και οι διεθνείς εκθέσεις.

59. Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι, διατρέχει επιπλέον τον κίνδυνο να διωχθεί, ακόμη και να καταδικαστεί σε θάνατο επειδή διατηρεί εξωσυζυγική σχέση. Ωστόσο, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι σχετικά παρέλειψε να ενημερώσει λεπτομερειακά τις σουηδικές αρχές στο πλαίσιο των εθνικών διαδικασιών και ότι, εν συνεχεία, ούτε που προσπάθησε να εξηγήσει γιατί παρέλειψε αυτήν την ενημέρωση. Παρόλα αυτά, για την περίπτωση που ο κύριος Χ. εκλάβει την αίτηση διαζυγίου ή άλλες ενέργειες της προσφεύγουσας ως ένδειξη εξωσυζυγικής σχέσης, το Δικαστήριο σημειώνει ότι, σύμφωνα με την Έκθεση που εξέδωσε το Υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου στο Αφγανιστάν¹¹ «η μοιχεία αποτελεί ποινικό αδίκημα: οι προγαμιαίες σεξουαλικές σχέσεις είναι έγκλημα, αλλά οι τοπικοί αξιωματούχοι συχνά θεωρούν ότι πρόκειται για αδίκημα ήθους». Επιπλέον, οι «τοπικοί αξιωματούχοι, ικανοποιώντας σχετικό αίτημα της οικογένειας, διατάσσουν περιστασιακά τη φυλάκιση γυναικών που αντιτάσσονται στην επιλογή συζύγου από την οικογένεια ή κατηγορούνται για μοιχεία ή διγαμία. Επίσης, οι γυναίκες αντιμετωπίζουν την κατηγορία της διγαμίας από τους συζύγους τους, που αφού τις εγκαταλείψουν επανεμφανίζονται όταν έχουν ήδη τελέσει νέο γάμο. Περαιτέρω, οι τοπικοί αξιωματούχοι διατάσσουν τη φυλάκιση των γυναικών στη θέση μέλους της οικογένειάς τους που έχει διαπράξει έγκλημα αλλά δεν εντοπίζεται. Κάποιες γυναίκες κρατήθηκαν επειδή απέδρασαν από την οικογενειακή εστία λόγω ενδοοικογενειακής βίας ή της προοπτικής ενός εξαναγκασμένου γάμου». Επιπλέον, σε άρθρο¹² του Ολοκληρωμένου Δικτύου Περιφερειακής Ενημέρωσης του Γραφείου του ΟΗΕ για την Παρακολούθηση των Ανθρωπίνων Υποθέσεων (IRIN), που δημοσιεύτηκε στις 16.7.2008 αναφέρεται ότι, «στο Αφγανιστάν, οι εξωσυζυγικές σεξουαλικές σχέσεις ενός άνδρα με μια γυναίκα θεωρούνται σοβαρό αδίκημα και οι παραβάτες μπορεί να αντιμετωπίσουν την ποινή του θανάτου ή / και της μακροχρόνιας φυλάκισης, ανάλογα με την οικογενειακή τους κατάσταση και άλλες περιστάσεις».

60. Για την περίπτωση που η προσφεύγουσα εκπληρώσει την επιθυμία της να ζήσει χωριστά από το σύζυγό της στο Αφγανιστάν, το Δικαστήριο υπογραμμίζει τις πληροφορίες που περιλαμβάνει η έκθεση της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες¹³: «Οι ασυνόδευτες γυναίκες ή οι γυναίκες χωρίς άρρενα «κηδεμόνα» συνέχισαν να αντιμετωπίζουν περιορισμούς και να αδυνατούν να διάγουν φυσιολογική κοινωνική ζωή. Πρόκειται για τις διαζευγμένες γυναίκες, τις άγαμες, που δεν είναι παρθένες, και για τις αρραβωνιασμένες όπου δεν τηρήθηκε η συμφωνία του γάμου. Λόγω του κοινωνικού στίγματος, η κοινωνική απόρριψη και οι διακρίσεις συνεχίζουν να αποτελούν τον κανόνα για τις γυναίκες αυτές, εκτός από την περίπτωση που νυμφευθούν. Στις περισσότερες Αφγανές απαγορεύεται να εξέλθουν από την οικία χωρίς *burqa* και τη συνοδεία άρρενα μέλους της οικογένειάς τους, δηλαδή του συζύγου τους ή στενού συγγενή τους. Γενικά, λόγω των κοινωνικών περιορισμών, οι άγαμες γυναίκες, χωρίς αντρική παρουσία στο πλευρό τους και χωρίς προστασία, στερούνται των μέσων επιβίωσης, συμπεριλαμβανομένης της ελευθερίας κυκλοφορίας. Η κατάσταση αυτή αντανακλάται στο έλλειμμα των βιώσιμων λύσεων για τις ελάχιστες γυναίκες που έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης στα καταφύγια γυναικών που είναι θύματα της ενδοοικογενειακής βίας. Αδυνατούν να ζήσουν σε συνθήκες ανεξαρτησίας, βιώνουν για χρόνια συνθήκες που μοιάζουν με την κράτηση, με αποτέλεσμα οι περισσότερες να αναγκάζονται να επιστρέψουν στο οικογενειακό περιβάλλον που προκάλεσε την κακοποίησή τους. Συνήθως δεν παρακολουθούνται τα αποτελέσματα παρόμοιων «συμφιλιώσεων» και συχνά οι γυναίκες υπόκεινται εκ νέου κακομεταχείριση ή είναι θύματα εγκλημάτων τιμής των οποίων οι δράστες παραμένουν ατιμώρητοι».

61. Η κυβέρνηση απέρριψε ως αβάσιμο τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας που επικαλέστηκε την αποπομπή από την οικογένειά της και την ανυπαρξία κοινωνικού δικτύου ή αντρικής προστασίας στο Αφγανιστάν. Ωστόσο, το Δικαστήριο σημειώνει ότι, παρόλο που αμφισβητείται εάν επικοινωνήσε για τελευ-

¹¹ Βλέπε στον ιστότοπο: http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2008/sca/119_131.htm.

¹² Το Δικαστήριο παραπέμπει στο άρθρο «Afghanistan: Food prices fueling sex work in north?», που είναι αναδημοσιευμένο στην ιστοσελίδα: <http://www.unhcr.org/refworld/docid/487f10c21e.html>.

¹³ Βλέπε ανωτέρω υποσημείωση 9.

ταία φορά με την οικογένειά της το καλοκαίρι ή τον Οκτώβριο του 2005, καμία πληροφορία δεν αποτελεί σοβαρό λόγο αμφισβήτησης της ακρίβειας των ισχυρισμών της, ότι δηλαδή δεν είχε καμία επικοινωνία με την οικογένειά της για σχεδόν πέντε χρόνια, κατάσταση που υποστηρίζει τη θέση της ότι δεν διαθέτει πλέον κοινωνικό δίκτυο ούτε μπορεί να έχει πρόσβαση σε επαρκή προστασία στο Αφγανιστάν.

62. Λαμβάνοντας υπόψη τις προαναφερόμενες σκέψεις, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι, στις ειδικές περιστάσεις της υπό κρίση υπόθεσης υπάρχουν ουσιώδεις λόγοι να πιστεύεται ότι, στην περίπτωση της απέλασής της στο Αφγανιστάν, η προσφεύγουσα πρόκειται να αντιμετωπίσει σωρευτικώς διαφορετικούς κινδύνους αντιποίνων από το σύζυγό της, κύριο Χ., την οικογένειά του, την οικογένειά της και από την κοινωνία της χώρας καταγωγής της, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3 της Σύμβασης. Κατά συνέπεια, εκτιμά ότι η εκτέλεση της απόφασης απέλασης της κυρίας Ν. παραβιάζει το άρθρο 3 της Σύμβασης.

...

69. Ως προς τα προσωρινά μέτρα που υποδείχθηκαν στη σουηδική κυβέρνηση δυνάμει του Άρθρου 39 του Κανονισμού του Δικαστηρίου, το Δικαστήριο εκτιμά ότι παραμένουν σε ισχύ έως ότου καταστεί η παρούσα απόφαση οριστική ή έως ότου οιοσδήποτε ή αμφότεροι οι διάδικοι αιτηθούν την επανεξέταση της υπόθεσης από το Τμήμα Μείζονος Συνθέσεως του Δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 43 της Σύμβασης¹⁴.

Το Δικαστήριο απεφάνθη ομόφωνα ότι η απέλαση της προσφεύγουσας στο Αφγανιστάν παραβιάζει το άρθρο 3 της Σύμβασης.

Εκτέλεση της απόφασης¹⁵: Στις 11.5.2009, οι σουηδικές αρχές ικανοποίησαν το αίτημα του Δικαστηρίου για την εφαρμογή μέτρων προσωρινής δικαστικής προστασίας (αναστολή της απέλασης της προσφεύγουσας). Στη συνέχεια, η Επιτροπή Μετανάστευσης αποφάσισε την αναστολή εκτέλεσης της απόφασης απέλασης μέχρι νεωτέρας. Η προσφεύγουσα διαμένει και εργάζεται στη Σουηδία. Αναμένονται πληροφορίες από τις σουηδικές αρχές για τα μέτρα που υιοθέτησαν σχετικά με το το καθεστώς διαμονής της στη χώρα.

¹⁴ Το Δικαστήριο παραπέμπει σχετικά στη σκέψη 107 της από 20.1.2009 απόφασής του επί της υπόθεσης *F.H. κατά Σουηδίας* (Προσφυγή Νο. 32621/06).

¹⁵ Σημείωση της επιμελήτριας: για περισσότερες πληροφορίες βλ. <http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-122072>.